XI/2016.
umnoženo!

SVETA KONGREGACIJA ZA BOGOŠTOVLJE

MEMORIALE DOMINI

Uputa o načinu službe svete Pričesti

Službeni je tekst u AAS, 61 (11969) s. 541-547

(Naslovi u tekstu su prema službenom francuskom prijevodu objavljenom u Documentation catholique, br. 1544 od 20. srpnja 1969.)

Euharistija i crkveni obredi

Kad Crkva slavi Gospodnji spomenčin, potvrđuje vlastitim obredom svoju vjeru i poklon Kristu koji je u žrtvi prisutan i koji se daje kao hrana onima koji sudjeluju za Euharistijskim stolom. Zato je njoj mnogo do toga da se Euharistija slavi i prima s najvećim poštovanjem i plodnošću, čuvajući netaknuto tradiciju koja je došla do nas određenim razvojem i koja je bogato prožela običaje i život Crkve. Povijesni nam, naime, dokumenti kazuju da je način slavljenja i primanja Svete Euharistije imao različite oblike.

Liturgijska obnova

U ovo naše vrijeme u obred slavljenja Euharistije uvedene su značajne i velike promjene koje više odgovaraju duhovnim i duševnim potrebama današnjeg čovjeka; tako je u tu disciplinu, koja uređuje način sudjelovanja vjernika u božanskom Sakramentu, ponovno uvedena, zbog nekih okolnosti, Pričest pod obje prilike kruha i vina, koja je nekoć bila i u latinskom obredu a polako nestala . A kako je takvo stanje bilo već svugdje u doba Tridentinskog sabora, taj ga je sabor potvrdio i dogmatski obranio, a što je odgovaralo stanju tog vremena(1).

Uvođenje Pričesti na ruku bez odobrenja

S ovim se obnovljenim načinima zaista sve više vjerno i živo očituje znak Euharistijske gozbe i sveobuhvatni Kristov mandat, pa je jednako tako bolje sudjelovanje u slavljenju Euharistije, posebno znakovito u sakramentalnoj Pričesti, posljednjih godina tu i tamo pobudilo želju za povratkom na stari način polaganja Euharistijskog kruha na ruku vjernika, koji sam sebe pričešćuje prinoseći ga svojim ustima. Štoviše, u nekim je zajednicama i na pojedinim mjestima uveden taj način, premda od Svete Stolice nije bilo dano prethodno dopuštenje i nije bilo prikladne pripreme vjernika.

Praksa u početcima

Istina je, da je prema starodrevnom običaju vjernicima nekad bilo dopušteno ovu Božansku hranu primati na ruku i sami je sebi stavljati u usta. Isto im je tako, u najstarija vremena, bilo dopušteno da su iz mjesta gdje se slavila Žrtva mogli sa sobom ponijeti Presveto, najviše zato

da bi ga imali kao popudbinu za slučaj kad su bili suočeni sa smrću radi ispovijedanja vjere. Ali propisi Crkve i spisi Otaca obilno svjedoče o uobičajenom dubokom poštovanju prema svetoj Euharistiji. Tako: „Neka nitko ne blaguje od ovoga Tijela, a da se prije nije klanjao"(2), a svakome koji blaguje upućena je ova preporuka: „Uzmi to i pazi da ti se ništa ne izgubi"(3); „Tijelo je naime Kristovo"(4).
Štoviše, briga i služba Tijela i Krvi Kristove bila je povjerena na jedan poseban način svetim služiteljima ili ljudima koji su bili za to posebno određeni. „Poslije nego onaj koji predstoji izgovori molitve i sav narod odobravanjem usklikne, oni koje zovemo đakonima dijele svim prisutnima kruh i vino i vodu nad kojima su izrečene hvale, i nose ih odsutnima" (5). Naskoro je samo svetim služiteljima bilo povjereno nositi svetu Euharistiju, zato da se bolje osigura poštovanje koje pripada Tijelu Kristovu i da se bolje odgovori potrebama vjernika.

Promjena starog načina

S vremenom, kako se sve više produbljivala istina o Euharistijskom otajstvu i njegova snaga i Kristova prisutnost u njemu, naglašavalo se i sve veće dužno poštovanje prema ovom Presvetom Sakramentu i osjećaj poniznosti s kojim ga treba primati, uveden je običaj da sam služitelj česticu posvećenog Kruha polaže na jezik onih koji primaju Pričest.

Razlozi da se sačuva praksa Pričesti na usta

Imajući pred sobom današnje općenito stanje u Crkvi, ovaj način dijeljenja svete Pričesti mora biti sačuvan ne samo zato što ima za sobom višestoljetnu tradiciju, nego posebno zato što izražava poštovanje vjernika prema Euharistiji.
Ovaj način nipošto ne vrijeđa dostojanstvo onih koji takvom Sakramentu prilaze, on je baš dobra priprava kakva se traži za najplodonosniji način primanja Tijela Gospodnjega(6). Ovo poštovanje ne pripada „običnom kruhu i piću"(7), nego označava blagovanje Tijela i Krvi Gospodnje, po kojemu „narod Božji sudjeluje u dobru vazmene žrtve, obnavlja novi savez što je jednom u Krvi Kristovoj od Boga s ljudima učinjen, te u vjeri i nadi predoznačuje i anticipira eshatološku gozbu u kraljevstvu Očevu"(8).

Papa je odlučan ne dopustiti Pričest na ruku

Osim toga, s ovakvim načinom koji se mora smatrati tradicionalnim, bolje se osigurava poštovanje, ljepota i dostojanstvo koji pripadaju svetoj Pričesti; isključena je svaka opasnost profanacije Euharistijskih prilika, u kojima je na „sasvim osobit način potpuno i sav Krist, Bog i čovjek" (9), prisutan substancijalno i na trajan način, te se tako konačno najbolje vodi briga o česticama posvećenog Kruha, na što je Crkva uvijek upozoravala. „To što si pustio da padne, znaj da je kao da si izgubio jedan od svojih udova"(10).

Konsultacija latinskog episkopata

Stoga, kad je mali broj Biskupskih konferencija zatražio, a i neki biskupi u svoje ime, da se na njihovom području dopusti polagati posvećeni Kruh na ruku vjernika, Vrhovni je Svećenik

odlučio da se zamole svi biskupi Latinske Crkve za mišljenje o prikladnosti uvođenja tog obreda.

Opasnosti koje bi mogle nastati od te promjene

Promjena naime u tako značajnoj stvari koja se temelji na prastaroj i časnoj tradiciji, osim što je u pitanju disciplina, može u sebi nositi opasnosti koje bi mogle nastati, treba se naime bojati, od novog načina dijeljenja svete Pričesti i dovesti bilo do manjeg poštovanja ovog uzvišenog oltarskog Sakramenta, bilo do profanacije tog Sakramenta, bilo do iskrivljenja prave nauke.

Rezultati ankete

Stoga su biskupima postavljena tri pitanja, na koja su do 12. prošlog mjeseca ožujka ovako odgovorili:

1. Čini li se prikladnim udovoljiti molbi da se, osim tradicionalnog načina, jednako dopusti obred primanja svete Pričesti na ruku? - Placet: 567. Non placet: 1233. Placet juxta modum: 315. Vota invalida: 20.
2. Treba li ovaj novi obred kao pokus prije obavljati u malim zajednicama, dopuštenjem Ordinarija mjesta? - Placet: 751. Non placet: 1215. Vota invalida: 70.
3. Misliš li da će vjernici, poslije dobre katehetske pripreme, ovaj novi obred rado prihvatiti? - Placet: 835. Non placet: 1185. Vota invalida: 128.

Iz ovih je odgovora očito kako velika većina biskupa smatra da ne treba mijenjati sadašnju disciplinu; jer kad bi se mijenjala, ona bi vrijeđala osjećaj i duhovni senzibilitet ovih biskupa i mnogih vjernika.

Konačna papina odluka

Stoga, pošto je razmotrio opažanja i savjete onih koje je „Duh Sveti postavio da kao biskupi upravljaju Crkvama"(11), s obzirom na ozbiljnost predmeta i vrijednost iznesenih razloga, Vrhovni Svećenik ne misli mijenjati već dugo prihvaćeni način dijeljenja Svete Pričesti vjernicima.

Konačni poticaj

Zato, Apostolska Stolica živo potiče biskupe i svećenike i vjernike, da strogo održavaju ponovno potvrđeni zakon, bilo uzimajući u obzir presudu velikog broja katoličkog Episkopata, bilo zbog oblika kojim se služi današnji obred svete Liturgije, i konačno za zajedničko dobro same Crkve.

Kako prihvatiti nezakonite situacije

Gdje je pak uzeo maha protivan običaj, naime svetu Pričest stavljati na ruke vjernika, Apostolska Stolica, da bi pomogla Biskupskim konferencijama kako bi izvršile pastoralnu zadaću u današnjim često težim situacijama, tim istim Konferencijama povjerava teret i dužnost da brižljivo ocijene moguće posebne okolnosti, kako bi se izbjegla bilo kakva

opasnost manjka poštovanja ili krivih nauka, koje bi se uvukle u duše o ovom Presvetom Sakramentu, i da se izbjegnu s pažnjom i sve druge neprilike.

Način kako zatražiti dopuštenje

U tim slučajevima, da bi se taj običaj pravilno uspostavio, Biskupske će konferencije, poslije razboritog ispitivanja, iznijeti prikladne odluke, koje imaju biti donesene u tajnom glasanju sa dvotrećinskom većinom; one će zatim, popraćene točnim izvještajem razloga kojim su motivirane, poslati Svetoj Stolici, da bi se dobilo nužnu potvrdu(12). Sveta će Stolica pažljivo ispitati svaki slučaj, nikako ne zanemarujući veze koje proizlaze među lokalnim Crkvama, kao i svake od njih sa sveopćom Crkvom, kako bi se unaprijedilo zajedničko dobro i zajednička izgradnja, i da bi ojačala vjera i pobožnost, što proizlazi iz uzajamnog primjera.

Zaključak

Ova Uputa, koja je sastavljena po posebnom nalogu Vrhovnog Svećenika Pavla VI., snagom Apostolske vlasti 28. svibnja 1969. od Njega je valjano potvrđena. On je i odredio da se ona dade na znanje svetim biskupima preko predsjednika Biskupskih konferencija.

Što god bi se ovom protivilo, nema nikakve snage.

Rim, 29. mjeseca svibnja, godine 1969.

Benno kard. Gut, prefekt Bugnini,tajnik

---

1. Usp. Trid. koncil, sjednica XXI, Doctrina de communione sub utraque specie et parvulorum: DS 1726-1727; sjednica XXII, Decretum super petitionem concessionis calicis: DS 1760.
2. Usp. Sv. Augustin, Enarrationes in psalmos 98,9: PL 37,1264.
3. Sv. Ćiril Jeruzalemski, Catecheses mystagogicae,V,21: PG 33,1126.
4. Sv. Hipolit, Traditio apostolica, n. 37, ed B. Botte, 1963, str. 84.
5. Sv. Justin, Apologia I,65: PG 6,427.
6. Usp. Sv. Augustin, Enarrationes in psalmos 98,9: PL 37, 1264-1265.
7. Usp. Sv. Justin, Apologia I,66: PG 6,427; Sv.Irenej, Adversus haereses 1,4,c.18,n5: PG 7, 1028-1029.
8. Sv. Kongregacija obreda, Uputa Eucharisticum Mysterium, br. 31: AAS 59 (1967), EV II, 1269.
9. Isto, br. 9: AAS 59 (1967), 547; EV II,1309.
10. Sv. Ćiril Jeruzalemski, Catecheses mystagogicae V, 21: PG 33,1126.
11. Usp. Dap 20,28.
12. Usp. CD 38,4, AAS 58 (1966), 693; EV I, 686.

(Prema latinskom originalu preveo don Alojzije Bavčević, Vepric, 3. veljače 2014. - Prijevod, dakako, nije služben. - Čini se, da ovaj dokument kod nas do danas nije nigdje službeno objavljen.)